

Samlenotat

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Samlenotat

vedrørende de sager under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort,
der behandles på indenrigsdelen af rådsmødet (retlige og indre anliggender)
den 19. oktober 2023

5. oktober 2023

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Internationalt migrations samarbejde
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 3041
Akt-id 2475648

Dagsordenspunkt	Side
Schengenområdet generelle tilstand ("Schengen-Råd- det") - Schengen Barometer	s. 2
KOM dokument foreligger ikke	
= Udveksling af synspunkter	
Implementering af interoperabilitet	s. 5
KOM dokument foreligger ikke	
= Udveksling af synspunkter	
Migrations- og asylopagten	s. 9
KOM dokument foreligger ikke	
= Fremskridtsrapport	
Asyl og migration: eksternt dimension	s. 12
KOM dokument foreligger ikke	
= Udveksling af synspunkter	

Schengenområdet generelle tilstand ("Schengen-Rådet") - Schengen Barometer

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

| *Revideret notat*

1. Resumé

Formandskabet lægger op til en overordnet drøftelse af Schengenrådets generelle tilstand, herunder med en præsentation fra Kommissionen af nyt Schengenbarometer med relevant data på centrale områder. Det forventes, at der op til rådsmødet vil blive fremsendt et drøftelsesdokument om Schengenrådets generelle tilstand. Fra dansk side støttes generelt målsætningen om mere politisk styring af Schengensamarbejdet gennem drøftelser i "Schengenrådet", herunder drøftelser af Schengenrådets aktuelle funktion. Fra dansk side støttes endvidere de fire prioriteter for dette års Schengencyklus, som Rådet drøftede i juni 2023 i forlængelse af Kommissionens årlige Schengenstatusrapport fra maj 2023. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, retsforbeholdet, gældende dansk ret og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

I første halvdel af 2022 opnåedes opbakning til at betegne den del af rådsmødet (retlige og indre anliggender), der behandler Schengenrelaterede sager, for "Schengenrådet" ('Schengen Council'). Formålet var at øge politisk fokus på og styring af Schengensamarbejdet. Med den såkaldte Schengenstatusrapport fra maj 2022 har Kommissionen samtidig lanceret et koncept med etårige såkaldte Schengencykluser, hvor der hvert år opstilles prioriteter for Schengensamarbejdet. Der har foreløbigt været afholdt møder i Schengenrådet ved rådsmøderne (retlige og indre anliggender) i marts, juni, oktober og december 2022 samt marts og juni 2023. Under daværende fransk formandskab introduceredes også et såkaldt Schengen-barometer med data om status på centrale områder vedrørende bl.a. situationen ved de ydre grænser og intern sikkerhed inden for Schengenområdet. Formålet med barometeret er at identificere og analysere udfordringer samt tendenser, som kan påvirke Schengenrådets generelle tilstand.

3. Formål og indhold

Det forventes, at det spanske formandskab vil strukturere drøftelsen af Schengenrådets generelle tilstand på baggrund af nyt Schengenbarometer, som forventes at blive udsendt før rådsmødet i oktober 2023. Det nye Schengenbarometer forventes bl.a. at indeholde nye data om situationen ved de ydre og

indre grænser og intern sikkerhed. Der ventes også et drøftelsesdokument fra formandskabet.

Kommissionen har den 16. maj 2023 vedtaget en ny Schengenstatusrapport. Kommissionen opstiller i Schengenstatusrapporten følgende prioriteter for Kommissionen i den kommende Schengencyklus:

- Styrke de eksisterende værktøjer samt forsyne Schengenrådet med de nødvendige rammer for mere politisk styring af Schengen.
- Yderligere styrkelse af EU's ydre grænser.
- Fastholde fokus på mere effektiv tilbagesendelse.
- Forbedre den interne sikkerhed i Schengen, herunder bekæmpe organiseret kriminalitet og narkotikasmugling.
- Fortsat fokus på udvidelsen af Schengen ved rådsafgørelser om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Rumænien og Bulgarien inden udgangen af 2023.
- Udfasning af intern grænsekontrol og implementering af alternative foranstaltninger.
- En mere strategisk og politisk anvendelse af visumregelsættet.

Det fremgik af rapporten, at Kommissionen i medfør af Schengengrænsekodex artikel 27 har besluttet at indlede formelle konsultationer med de lande (Danmark, Frankrig, Norge, Sverige, Tyskland og Østrig), som har genindført grænsekontrol.

Ved Schengenrådet ved rådsmødet (retlige og indre anliggender) i juni 2023 fremlagde det svenske formandskab følgende prioriteter for Rådet, som der generelt var opbakning til:

1. Forvaltning af Schengenområdet og anvendelse af Schengenreglerne, herunder at fortsætte drøftelserne med henblik på Bulgariens og Rumæniens fulde anvendelse af Schengenreglerne.
2. Tilbagesendelsessystemerne skal være mere effektive.
3. Retshåndhævelsessamarbejdet skal styrkes for at bekæmpe grænseoverskridende, grov og organiseret kriminalitet og sætte ind over for ulovlig narkotikahandel.
4. Forbedring af forvaltningen af EU's grænser.

Primo 2024 ventes Kommissionen at indkalde til nyt møde i det såkaldte Schengen Forum, der blev lanceret i forbindelse med fremsættelse af forslaget til migrations- og asylpagten i 2020. Ved møderne i Schengen Forum deltager repræsentanter fra Europa-Parlamentet og civilsamfundsorganisationer med henblik på at tilvejebringe et stærkere Schengensamarbejde ved at gøre status over resultater på initiativer samt identificere udfordringer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 28. september 2023.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter målsætningen om mere politisk styring af Schengensamarbejdet, herunder drøftelser af Schengenrådets aktuelle funktion i Rådet. Fra dansk side støttes de fire prioriteter for dette års Schengencyklus, som Rådet drøftede i juni 2023 i forlængelse af Kommissionens årlige Schengenstatusrapport fra maj 2023.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev d. 24. februar 2022 orienteret om oprettelsen af 'Schengenrådet' inden for rammerne af rådsmødeformationen (retlige og indre anliggender). Udvalget er tillige blevet orienteret i forbindelse med de planlagte drøftelser af Schengenrådets generelle tilstand på rådsmøderne (retlige og indre anliggender) d. 9.-10. juni 2022, d. 13.-14. oktober 2022, d. 8.-9. december 2022 og d. 3. marts 2023.

Implementering af interoperabilitet

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

Revideret notat.

1. Resumé

Status på gennemførelse af interoperabilitet (implementering af retsakter vedr. it-systemer for visum, grænsekontrol og indre sikkerhed), herunder status for udarbejdelse af en revideret tidsplan som følge af udskydelsen af idriftsættelsen af det europæiske ind- og udrejse-system (EES), forventes på dagsordenen for rådsmødet. Det forventes, at Kommissionen eller eu-LISA vil orientere om den generelle status samt muligvis den forventede nye tidshorizont for idriftsættelsen af EES, Det Europæiske Rejseoplysnings- og Autorisationssystem (ETIAS) og det ændrede visuminformationssystem (VIS) samt den samlede løsning for interoperabilitet mellem systemerne efterfulgt af en evt. udveksling af synspunkter. Danmark følger EU's gennemførelsesplaner for interoperabilitet. Sagen giver ikke anledning til at redegøre for nærhedsprincippet eller retsforbeholdet og giver ikke anledning til at redegøre for gældende ret og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. En evt. ny tidsplan med forventet udskydelse af idriftsættelse af systemerne vurderes, at ville have statsfinansielle konsekvenser, som ikke på nuværende tidspunkt kan estimeres grundet usikkerhed om den samlede tidsplan for idriftsættelsen.

2. Baggrund

Betegnelsen interoperabilitet dækker over, at medlemslandene, eu-LISA (Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed), Den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex) og Europa-Kommissionen aktuelt implementerer en række forordninger om større EU it-systemer på området for visum, grænsekontrol og indre sikkerhed. Implementeringen vedrører EES (et nyt system til elektronisk ind- og udrejsekontrol), ETIAS (et nyt system for rejsetilladelser til visumfri tredjelandsstatsborgere forud for indrejse i Schengenområdet), ændringer til det eksisterende system VIS (Visuminformationssystemet) og SIS (Schengeninformationssystemet) samt eventuelt ændringer til det eksisterende Eurodac (fingeraftrykssystemet for asylansøgere til understøttelse af Dublin-proceduren)¹. Endvidere omfatter implementeringen også

¹ Dette afhænger af en vedtagelse af Kommissionens forslag om omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af biometriske oplysninger med henblik på en effektiv anvendelse af forordning (EU) XXX/XXX [forordningen om asylforvaltning og migrationsstyring] og forordning (EU) XXX/XXX [genbosætningsforordningen], identificering af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs person med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodacoplysninger med henblik på retshåndhævelse og om ændring af forordning (EU) 2018/1240 [ETIAS-forordningen] og (EU) 2019/818 [interoperabilitets-forordningen] ("Eurodac-forordningen")

et nyt system for interoperabilitet (dvs. samkørsel af oplysninger med henblik på kontrol og verifikation af identitetsoplysninger) mellem ovenstående it-systemer samt et nyt system til udveksling af oplysninger om domstolsafgørelser vedrørende tredjelandsstatsborgere (ECRIS-TCN), som Danmark – i modsætning til de øvrige systemer – ikke deltager i pga. retsforbeholdet.

Implementeringen har også omfattet ændringer til det eksisterende system SIS (Schengeninformationssystemet). Det ændrede system blev taget i drift i marts 2023.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. december 2020 orienterede Kommissionen om behov for at revidere tidsplanen pga. forsinkelser i implementeringen af EES. Der har senere vist sig et yderligere behov for justeringer i tidsplanen pga. forsinkelser i implementeringen af systemerne. I forbindelse med det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 11. juli 2022 præsenterede Kommissionen den seneste tidsplan, som mødte opbakning blandt medlemsstaterne.

Det blev på rådsmøde (retlige og indre anliggender) i marts 2023 konstateret, at tidsfristen for EES i medio maj 2023 ikke længere var realistisk. Man blev derfor enige om at drøfte en ny samlet tidsplan på rådsmødet i juni 2023.

På rådsmøde (retlige og indre anliggender) i juni 2023 gav eu-LISA en status for arbejdet med udarbejdelsen af en ny samlet tidsplan, herunder at en revideret plan forventedes forelagt på rådsmødet i oktober 2023.

Forordningerne om EES, ETIAS, ændringerne til SIS og VIS samt den nye interoperabilitet udgør en udbygning af Schengen-reglerne, som Danmark har tilsluttet sig på mellemstatsligt grundlag i medfør af Protokollen om Danmarks stilling artikel 4.

3. Formål og indhold

Det forventes, at Kommissionen eller eu-LISA vil orientere om status på arbejdet med en ny samlet tidsplan, herunder muligvis forelægge et forslag til en ny tidsplan.

Der er i Danmark etableret et tværministerielt program for en samlet koordineret udvikling og gennemførelse af Schengen it-systemerne på nær ECRIS TCN, der er omfattet af forbeholdet. Programmet omfatter pt. de to retsakter vedrørende EES og ETIAS samt etablering af interoperabilitet og ændringer til SIS og VIS.

Justitsministeriet, Rigspolitiet, Udenrigsministeriet, Finansministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet med tilhørende institutioner deltager i programmet. Såfremt forordningsforslaget om ændring af Eurodac vedtages, forventes dette også inkluderet i programmet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv selv lovgivningsmæssige, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. En evt. ny tidsplan med forventet udskydelse af idriftsættelse af systemerne vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser, som ikke på nuværende tidspunkt kan estimeres grundet usikkerhed om den samlede tidsplan for idriftsættelsen. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

8. Høring

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandrings-samarbejde (SPAIS) den 28. september 2023.

DI har tidligere bemærket, at det for erhvervslivet (især lufthavne og luftfartselskaber) er afgørende, at en ny dato fastlægges så robust som overhovedet muligt. Det endvidere anført, at en ny dato derfor hellere fastlægges med høj sikkerhedsbuffer frem for en for optimistisk dato, der så senere skal udskydes. Endelig har DI noteret, at regeringens synspunkt vedr. korrekt og rettidig implementering og på forsvarlig måde synes at flugte med DI bemærkninger herom.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til et stærkt fokus på korrekt og rettidig, men også forsvarlig implementering af forordningerne. Det er samtidigt forventningen, at de øvrige medlemsstater vil bakke op om en ny og revideret tidsplan.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der sker en korrekt og rettidig, men også forsvarlig implementering af forordningerne på såvel EU-plan som i samtlige medlemsstater, da det er af betydning for bl.a. effektiv kontrol med EU's ydre grænser og migration.

I lyset af omfanget af EU-sager, der kan have betydelige økonomiske konsekvenser, og at der for visse sager er meget kort tid til at fastlægge en regeringsholdning, fx ved delegerede eller implementerende retsakter, vurderes

det centralt, at det løbende, aktive arbejde for at minimere negative økonomiske konsekvenser fortsættes og intensiveres – samt at der tilstræbes tidligere forelæggelser for regeringen af omkostningstunge eller politiske sager.

Det vurderes centralt, at der også arbejdes for mere strukturelle løsninger i EU-regi, herunder et øget politisk fokus i Kommissionen og øvrige EU-institutioner på udfordringer ifm. implementeringen af EU-retsakter og de nationale omkostninger herved. Det er vurderingen, at dette ikke er tilfældet i dag i alle sager, herunder i lyset af, at implementering af de af Kommissionen foreslåede tiltag henhører under medlemslandenes kompetence.

Der er derfor lagt op til, at der fremadrettet skal stilles krav om tidligere og bedre konsekvensvurderinger med information om de økonomiske konsekvenser på medlemsstatsniveau samt krav om opdaterede konsekvensvurderinger, når retsakter ændres væsentligt under forhandlingerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af de to forordninger om interoperabilitet har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. marts 2018, den 4. oktober 2019, den 29. november 2019, den 26. maj 2020, den 8. december 2020, den 6. oktober 2022, den 23. januar 2023 og den 3. marts 2023.

Sagen om status for implementering af EES og ETIAS i kontekst af interoperabilitet har været forelagt Europaudvalget til orientering den 3. juni 2021.

Endeligt har sagen om status for implementering af interoperabilitet været forelagt Folketingets Europaudvalg hhv. den 1. oktober 2021 og den 2. december 2021.

Migrations- og asylpagten

KOM dokument foreligger ikke

= Fremskridtsrapport

Revideret notat

1. Resumé

Det forventes, at det spanske EU-formandskab på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. oktober 2023 vil give en status på migrations- og asylpagten. Sagen giver ikke i sig selv anledning til at redegøre for nærhedsprincippet, retsforbeholdet eller gældende ret og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Regeringen støtter generelt op om formandskabets trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

2. Baggrund

Den 23. september 2020 præsenterede Kommissionen et forslag til en europæisk migrations- og asylpagt bestående af lovgivningsmæssige såvel som politiske initiativer. Forhandlingerne skred langsomt fremad, hvilket skyldtes ønsket om at sikre den rette balance mellem solidaritet og ansvar, men også flere medlemsstaters krav om, at intet i pagten kan vedtages, før alt kan vedtages, dvs. den såkaldte pakke tilgang. I december 2021 nåede Rådet, under portugisisk EU-formandskab, til enighed om vedtagelsen af forordning om EU's asylagentur (EUAA).

I juni 2022 opnåede Rådet, under fransk EU-formandskab, generel indstilling for så vidt angår forordning om indførelse af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser samt forordningen om Eurodac. Forhandlingerne med Europa-Parlamentet om begge forslag blev påbegyndt i starten af 2023. Derudover tilsluttede et flertal af medlemsstater sig en politisk erklæring foreslået af det franske EU-formandskab om en midlertidig solidaritetsmekanisme. Erklæringen indeholdt en aftale om frivillig omfordeling af ankomne på op til 10.000 personer eller alternativt at yde finansiel støtte til projekter i tredjelande eller at yde anden form for støtte til de fem middelhavslande. Danmark valgte ikke at tilslutte sig erklæringen, da Danmark på grund af retsforbeholdet ikke ville kunne deltage i en senere EU-retlig udmøntning heraf. Dog tilkendegav man fra dansk side, at Danmark fortsatte med at udvise solidaritet og aktivt ville bidrage unilateralt svarende til erklæringens solidaritetsbidrag gennem indsatser i tredjelande med henblik på at reducere migrationsstrømme mod EU's ydre grænser.

Rådet nåede i juni 2023, under svensk EU-formandskab, til enighed om forslaget til asylprocedureforordning (APR) samt forordning om asyl- og migrationsforvaltning (AMMR). Forhandlingerne med Europa-Parlamentet om begge forslag blev påbegyndt umiddelbart herefter.

Endelig opnåede Rådet den 4. oktober 2023, under spansk EU-formandskab, generel indstilling for så vidt angår forslaget til forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet. Forhandlingerne med Europa-Parlamentet forventes at begynde hurtigst muligt og som minimum inden udløbet af året og det spanske formandskab.

3. Formål og indhold

Det er forventningen, at det spanske EU-formandskab vil udsende et dokument forud for rådsmødet med en status om fremdriften i forhandlingerne om migrations- og asylpagten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Den 20. september 2023 udsendte Europa-Parlamentet en pressemeddelelse, hvor man satte trilogforhandlingerne på forordningsforslaget om ændring af Eurodac og forordning om indførelse af screening af tredjelandstatsborgere ved de ydre grænser på pause på grund af manglende enighed i Rådet om forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet. Efter Rådet den 4. oktober opnåede generel indstilling om forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet forventes det, at Europa-Parlamentet hurtigst muligt vil vedtage deres mandat om forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet, ligesom det forventes, at Europa-Parlamentet hurtigst muligt vil genoptage forhandlingerne om forordningsforslaget om ændring af Eurodac og forordning om indførelse af screening af tredjelandstatsborgere ved de ydre grænser.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 28. september 2023.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes overordnet at være bred opbakning til det spanske EU-formandskab i forhold til at sikre fremdrift i trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet med henblik på vedtagelse af retsakterne under migrations- og asylpagten inden udløbet af den nuværende lovgivningsperiode.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt op om formandskabets trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.. Det er vigtigt at forhandlingerne om de retsakter, som er indeholdt i migrations-og asylpagten, afsluttes inden udløbet af EU's nuværende lovgivningsperiode.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev første gang forelagt for Europaudvalget den 1. oktober 2020 til orientering. Sagen har desuden været forelagt Europaudvalget til orientering den 12. november 2020, den 8. december 2020, den 4. marts 2021 og den 3. juni 2021. Desuden har sagen været forelagt til orientering den 24. februar 2022, den 3. juni 2022, den 7. oktober 2022, den 2. december 2022, den 3. marts 2023 og den 22. september 2023. Folketingets Europaudvalg blev forelagt sag om forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure til forhandlingsoplæg d. 27. juni 2023.

Asyl og migration: ekstern dimension

KOM dokument foreligger ikke

= Udveksling af synspunkter

Nyt notat

1. Resumé

Det forventes, at det spanske EU-formandsskab på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19-20. oktober 2023 vil give en status på de eksterne aspekter af asyl- og migrationsområdet. Sagen giver ikke i sig selv anledning til at redegøre for nærhedsprincippet, retsforbeholdet eller gældende ret og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Regeringen støtter op om at styrke samarbejdet med relevante lande på migrationsområdet, herunder lande langs de centrale migrationsruter.

2. Baggrund

Antallet af asylansøgninger i EU var i 2022 med 962.000 det højeste siden flygtninge- og migrationskrisen i 2016. Ifølge tal fra Eurostat er denne tendens fortsat. I de første seks måneder af 2023 har Eurostat registreret lige over 518.000 førstegangsasylansøgninger, hvilket er en stigning på ca. 41% sammenlignet med samme periode i 2022, hvor tallet lå på 366.420. Derudover har EU's grænseagentur, Frontex, i de første seks måneder af 2023 registreret 132.370 irregulære grænsekrydsninger, hvilket er en stigning på 10% sammenlignet med samme periode i 2022. Denne stigning er drevet af situationen på den centrale middelhavsroute, hvor antallet af irregulære grænsekrydsninger i første halvår af 2023 er mere end fordoblet sammenlignet med samme periode i 2022.

I 2023 er det især situationen i Tunesien, der har vakt bekymring. Den politiske og økonomiske situation i landet har bl.a. medført, at Tunesien i 2023 indtil videre er det primære afrejseland for irregulære ankomster til EU via den centrale middelhavsroute. Den 16. juli 2023 indgik Tunesien og EU et aftalememorandum, der beskriver et strategisk og globalt partnerskab på en række områder:

- i) at styrke økonomiske og handelsmæssige bånd, herunder overvejelser omkring makrofinansiel støtte,
- ii) bære- og konkurrencedygtigt energipartnerskab,
- iii) migration, hvor kampen mod irregulær migration er en fællesprioritet og
- iv) mellemfolkelig kontakt, herunder bl.a. ift. talentpartnerskaberne.

Aftalememorandumets tekst om migration havde rygstød af en finansiel støttepakke pålydende EUR 105 mio., herunder bl.a. med fokus på bedre grænseforvaltning, indsatser ift. menneskesmugling og tilbagesendelse af irregulære migranter til oprindelseslande.

Derudover præsenterede Kommissionsformanden den 17. september en tipunktsplan mhp. at adressere den irregulære migration på den lille italienske ø Lampedusa. Øen modtog i uge 37 10.000 migranter, på trods af en officiel modtagekapacitet på 640. Planen indeholder ikke ny værktøjer, men snarere en intensivering af allerede eksisterende værktøjer, herunder beskrives det bl.a. i planen, at man vil styrke tilstedeværelsen af hhv. EU's asylagentur og grænseagentur (EUAA og Frontex) på øen samt mulig ny samarbejdsordning mellem Frontex og Tunesien, styrke tilbagetagelsessamarbejdet med lande syd for Sahara, øge sø- og luftovervågning på Middelhavet og gennemføre præventive oplysningskampagner i transit- og oprindelseslande.

3. Formål og indhold

Det kan forventes, at man med afsæt i drøftelserne om samme emne på møde i Rådet for retlige og indre anliggender (RIA) den 28. september 2023, vil drøfte implementeringen af hhv. aftalememorandumet med Tunesien og tipunktsplanen for Lampedusa.

Derudover kan det forventes, at Kommissionen på rådsmødet vil give en opdatering om indsatserne på den eksterne dimension med udgangspunkt i de rutespecifikke handlingsplaner for hhv. den centrale og østlige middelhavsroute, samt ruterne via Vestbalkan og Atlanterhavet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 28. september 2023.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt bred opbakning til den styrkede indsats på den eksterne dimension mhp. at forhindre, at den irregulære migration når EU's ydre grænser, herunder styrket fokus på betydningen af at etablere omfangsrige partnerskaber og konkrete samarbejder med tredjelande, navnlig i Nordafrika. Derudover forventes især frontlinjestaterne at påpege, at de påtager sig et langt større ansvar pga. deres geografiske beliggenhed.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens generelle holdning i forhold til den eksterne dimension af EU's migrationspolitik er, at den irregulære migration skal adresseres, inden den når EU's ydre grænser. Det er vurderingen, at udfordringerne med irregulær migration bedst løses ved at styrke kapaciteten i nærområderne og i oprindelses- og transitlande langs de irregulære migrationsruter inden for asyladministration, migrations- og grænseforvaltning, bekæmpelse af migrantsmugling og menneskehandel, data, samt udsendelse og reintegration. Regeringen arbejder som supplement til migrations- og asylpagten for at skabe opbakning til en reform af det europæiske asylsystem, ligesom vi – inden for rammerne af retsforbeholdet – arbejder på, at den europæiske asylpolitik bevæger sig i den rigtige retning set med danske briller. Regeringen vil engagere sig i alle løsninger, som er mulige, og som overholder internationale konventioner og Danmarks EU-retlige forpligtigelser. Det kan f.eks. være samarbejder med andre lande inspireret af EU-Tyrkiet erklæringen, løsninger, der særligt fokuserer på at redde personer i havsnød eller andet, der tilsvarende bidrager til at løse udfordringerne. Det er vigtigt for regeringen, at der findes løsninger i samarbejde med EU eller en række lande, og at enhver løsning lever op til Danmarks internationale forpligtelser og EU-retlige forpligtelser. Derfor vil regeringen løbende fortsætte med at arbejde tæt sammen med vores europæiske kolleger og EU-Kommissionen for at adressere irregulær migration og fremme nye løsninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om den eksterne dimension af migrationsområdet den 22. september 2023, 2. juni 2023, den 3. marts 2023 og den 2. december 2022.